

**VOORTGANGSRAPPORTAGE 2007
OPENBAAR MINISTERIE**

**IMPLEMENTATIE
PROGRAMMA VERSTERKING OPSPORING
EN VERVOLGING**

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Verworvenheden van het versterkingsprogramma.....	5
3	De pijlers van het versterkingsprogramma.....	7
3.1	Algemene kwaliteitseisen.....	7
3.2	Tegenspraak.....	8
3.3	OM-journaal.....	9
3.4	Review.....	9
3.5	Team Grootschalig onderzoek.....	10
3.6	Forensische opsporing.....	10
3.7	Auditieve en audiovisuele registratie.....	11
3.8	Opleiding.....	12
3.9	Auditing en borging.....	12
3.10	Aanwending toegekende middelen 2006/2007.....	13
4	Versterking professionele standaard.....	15
5	Programmastructuur OM.....	17
6	Tot slot.....	19

1 Inleiding

Het evaluatieonderzoek van de commissie Posthumus naar de Schiedammer Parkmoord vormde in 2005 voor de minister van Justitie aanleiding de politie en het Openbaar Ministerie opdracht te verstrekken de aanbevelingen uit te werken in een programma 'Versterking opsporing en vervolging'. De politie en het OM hebben vervolgens samen met het NFI de aanbevelingen vertaald in een groot aantal maatregelen. Daarbij zijn vanuit een gedeelde visie ambities geformuleerd die zijn gericht op:

- vertrouwen in politie en OM;
- versterking van de kwaliteit en professionaliteit, om de criminaliteit daadkrachtig en effectief te kunnen bestrijden;
- een zichtbaar transparante en integere werkwijze.

De maatregelen van het versterkingsprogramma hebben betrekking op een vijftal thema's die deze ambities reflecteren.

1. Algemene eisen aan de opsporing

Door bindende afspraken over kwaliteit, werkwijze, validering en certificering worden kwaliteitsgaranties geboden voor prestaties in de keten van opsporing en vervolging.

2. Duidelijkheid over het gezag in de opsporing

Door verheldering van de invulling van gezag tussen politie en Openbaar Ministerie, met name in complexe opsporingsonderzoeken, kunnen de rollen en verantwoordelijkheden in het proces op de juiste wijze worden ingevuld.

3. Versterking van vakmanschap

Criminaliteit ontwikkelt zich in vele dimensies, o.a. geografisch, technologisch en in mate van complexiteit. Daarnaast stelt de samenleving duidelijke eisen aan resultaat. Dit betekent voor de medewerkers van politie en Openbaar Ministerie dat de vraag naar professionaliteit en specialisme toeneemt. Dit vraagt om versterking van de professie en naar normering in evenwicht met de daadwerkelijke vereisten.

4. Aandacht voor leiderschap en cultuur

Consequente, heldere invulling van leiderschap in beide organisaties verzekeren eenheid en kwaliteit van opsporing en vervolging. Herijking van de rol van de rechercheofficier en parketleiding enerzijds en researchmanagement en korpsleiding anderzijds moet leiden tot effectievere sturing. Organisatie van tegenspraak, waar het strategisch management direct bij betrokken is, leidt tot een cultuur waarin reflectie en transparantie vanzelfsprekend zijn.

5. Permanente, ketenbrede kwaliteitsontwikkeling

Voortdurende oriëntatie op kwaliteit en voortdurende kwaliteitsverbetering ondersteunt de organisaties bij het realiseren van concrete verbeteringen van de bedrijfsvoering en processturing. Systematische toetsing van de algemene eisen maakt hiervan deel uit.

De maatregelen zijn per thema ondergebracht in een implementatieagenda die voor het OM de periode beslaat van 2006 tot en met 2009. Afgesproken is de ministers van Justitie en BZK en de kamer periodiek te informeren over de voortgang van de implementatie. Deze rapportage komt tegemoet aan die afspraak.

De rapportage is mede gebaseerd op de uitkomsten van een landelijke audit op het versterkingsprogramma van en door de OM-onderdelen die is gehouden van januari t/m maart 2007 en is als volgt opgebouwd¹. In het hoofdstuk 'Verworvenheden van het versterkingsprogramma' wordt een algemeen overzicht gegeven van wat tot nu toe op implementatiegebied is bereikt. Vervolgens wordt verslag gedaan van de resultaten die het OM in samenwerking met politie en NFI heeft geboekt bij de invoering van de afzonderlijke maatregelen. Dit gebeurt aan de hand van de volgende onderwerpen:

- kwaliteitseisen aan de opsporing;
- tegenspraak en review;
- Team Grootschalig Onderzoek (TGO);
- forensische opsporing;
- auditieve en audiovisuele registratie;
- opleiding en certificering;
- borging kwaliteitszorg en monitoring.

Hierna wordt een doorkijkje gegeven naar de wijze waarop de OM-organisatie werkt aan de versterking van de professionele standaard. Tevens wordt inzicht gegeven in de programmastructuur die is ingericht om te kunnen sturen op de implementatie.

---

¹ De auditrapportage zal eind april definitief gereed zijn.

2 Verworvenheden van het versterkingsprogramma

In alle geledingen van het OM is sinds de start van het versterkingsprogramma met man en macht gewerkt aan de invoering van de maatregelen. Er is enorm veel werk verzet, met heel veel enthousiasme. De officieren van justitie zijn blij dat er toenemende aandacht is voor het vak en voor hun kwaliteiten als professional.

Uit de eerste implementatieaudit blijkt dat de meeste parketten begin 2007 de maatregelen goed in de steigers hebben staan. De eerste tranche nieuwe officieren is aan het werk, TGO-officieren en tegensprekers zijn aangewezen. Elk parket heeft een rechercheofficier die volledig is vrijgesteld. Daarmee is het vak van rechercheofficier tot zijn essentie teruggebracht. De rol van de rechercheofficieren in het kader van het versterkingsprogramma is van cruciaal belang. Niet alleen voor de invoering van de maatregelen in het eigen parket, maar ook voor toezicht op invoering van het programma bij de politie. In alle politieregio's wordt de voortgang van het programma periodiek met de rechercheofficieren besproken. De rechercheofficieren houden toezicht op de invoering van de tegenspraak en review, de inrichting van de FSO's en de uitvoering van de auditieve en audiovisuele registratie. Voor een optimale ondersteuning van de rechercheofficieren zijn beleidsmedewerkers rechercheofficier aangetrokken. Ook de aanstelling van forensisch officieren verloopt voorspoedig. Er is een nieuwe functiebeschrijving voor de FO-officier opgesteld die recht doet aan de inhoud van het aandachtsgebied. Tevens is de taak van de landelijke FO-officier herzien. De landelijke FO-officier fungeert als dwarsverbinding tussen OM, politie en NFI. Om een zuivere uitoefening van de functie te borgen is deze officier niet meer gestationeerd bij het NFI, maar bij het arrondissementsparket Den Haag.

Het verplichte curriculum van opleidingen voor deze officieren is door het Studiecentrum van de Rechterlijke Organisatie ontwikkeld en wordt uitgevoerd. De animo voor deze opleidingen is groot. Momenteel wordt naar mogelijkheden gezocht om niet alleen de aangewezen officieren en AG's naar cursus te laten gaan, maar een bredere groep, zoals ook secretarissen. Met de politie wordt hard gewerkt aan de beschrijving en afstemming van de nieuwe werkprocessen, een proces dat naar verwachting in 2007 wordt afgerond. Het journaliseren van belangrijke beslissingen in het opsporingsonderzoek en van de tegenspraak wordt, ondanks de toegenomen werkbelasting, ervaren als een toegevoegde waarde.

De Aanwijzingen, de Instructie en de protocollen zijn in werking getreden – met uitzondering van de Aanwijzing auditieve en audiovisuele registratie – en worden door de parketten gehanteerd.

Het beeld van de mate waarin de parketten de onderdelen van het versterkingsprogramma op orde hebben is nog gevarieerd. Zo kan een parket tegenspraak zeer goed hebben georganiseerd, terwijl het OM-journaal nog slechts volgens minimale variant is geïmplementeerd. De parketten geven aan dat tijdige en volledige implementatie van alle onderdelen van het versterkingsprogramma zoals vastgelegd in de implementatieagenda, erg ambitieus blijkt te zijn. De auditresultaten laten zien dat er ook nog ruimte is voor verdere ontwikkeling. Op hoofdlijnen gaat het om de volgende onderwerpen:

- De inhoudelijke ontwikkeling van de tegenspraak. De instructie en het protocol tegenspraak vormen als het ware een raamwerk. De parketten hebben behoefte om met elkaar nadere invulling te geven aan de inhoud van tegenspraak op de aspecten van de wijze van organisatie van de tegenspraak, de inzet van personeel, de momenten waarop tegenspraak plaatsvindt, de informatie op basis waarvan de tegenspraak wordt geboden en het gebruik van het OM-journaal.

- Landelijk beschikbaar stellen van een faciliteit voor journaliseren. Een webgebaseerde applicatie voor het OM-journaal die is ontworpen door het parket Zutphen, is door de rechercheofficieren als beste optie verkozen en wordt door het Parket-Generaal in 2007 verder ontwikkeld en uitgerold.

De uitwerking van de professionele standaard zal in de komende jaren een belangrijk onderdeel van de implementatieagenda uitmaken. Het OM vindt het van belang een cultuur te creëren waarin aandacht is voor de professional en - hieraan gekoppeld - de faciliteiten die de organisatie de professional zou moeten bieden en wil daarop investeren.

3 De pijlers van het versterkingsprogramma

3.1 Algemene kwaliteitseisen

Doelstelling: Door bindende afspraken te maken over kwaliteit, werkwijze, valideren en certificering, kwaliteitsgaranties te bieden voor prestaties in de keten van opsporing en vervolging.

De kwaliteitseisen gelden voor kritische processen, producten (bijvoorbeeld TGO-regeling, procesdossier, toepassing bijzondere opsporingsbevoegdheden) en mensen. Indien niet aan de gestelde kwaliteitseisen is voldaan, betekent dat een groot afbreukrisico in de vervolgingsfase. Daarom worden kritische processen en producten door OM en politie gevalideerd en gelden zij, voor beide organisaties, als landelijke standaarden. Daartoe zijn de validatieprocessen van OM en politie op elkaar afgestemd.

Stand van zaken:

Samen met de politie werkt het OM hard om aan de gestelde kwaliteitseisen te kunnen voldoen.

- Kritische processen als TGO-onderzoeken worden, onder het gezag van de officier van justitie, met de politie uitgevoerd conform de raamregeling TGO.
- Aan de kwaliteitseisen die gesteld zijn aan de teamleiders TGO wordt volop gewerkt. Daaraan kan pas volledig worden voldaan indien alle mensen de daarvoor benodigde opleidingen hebben gevolgd.
- Er zijn forensisch-technische normen ontwikkeld voor:
  - het vervoeren en bewaren van stoffelijke overschotten;
  - vastleggen van secties;
  - inschakelen forensisch geneeskundige;
  - lijkschouw en letselbeschrijving;
  - opslag en beheer van sporendragers.

Invoering van de FT-normen is voorzien in 2007, na validatie daarvan door politie en OM.

- Er zijn kwaliteitseisen gesteld aan kritische producten als het procesdossier en het standaardverhoorplan. Er wordt gewerkt aan twee categorieën van producten:
  - a. door een werkgroep van politie en OM is een weegdocument ontwikkeld en ter goedkeuring voorgelegd aan de rechercheofficieren van justitie. Het weegdocument zorgt ervoor dat de rechercheofficier op basis van overzicht en inzicht in potentiële onderzoeken en met behulp van weegcriteria, prioriteiten kan vaststellen. In het weegdocument is plaats voor zowel landelijk afgesproken speerpunten als voor regionale prioriteiten. Na de zomer van 2007 is dit weegdocument gereed voor validatie door politie en OM.
Aan de overige nog te ontwikkelen producten (in totaal acht), zoals het protocol informatiebronnen, een zicht-op-zaken-systeem en de visualisering van de plaats delict, wordt nog hard gewerkt. De rechercheofficieren van justitie hebben hier het voortouw en werken de producten, waar nodig in samenwerking met de politie, uit.
  - b. een aantal kritische producten voor de opsporing was al in samenwerking met ABRIO ontwikkeld. Dit geldt bijvoorbeeld voor het procesdossier, de afschermprocedure en het rapport verzoek tot verstrekking van onderzoeksgegevens. De rechercheofficieren hebben deze nogmaals kritisch beoordeeld. Daar waar nodig zijn ze aangepast door de politie. Die producten worden in april 2007 ter validatie voorgelegd aan het OMKernberaad Politie, waarna ze ter kennis gebracht worden van de politie- en OM-organisatie via OMtranet en Politiekennisnet.
- Naar verwachting zal in de loop van 2007 een technische koppeling worden gerealiseerd tussen OMtranet en Politiekennisnet.

- Er wordt gewerkt aan de samenvatting en uniformering van de beleidsregels van het OM waarin veel kwaliteitseisen (zowel algemene als specifieke) aan de opsporing zijn verwoord.

Planning 2007

- De FT-normen (zie boven) worden ter validatie voorgelegd aan het OMKernberaad Politie (april 2007) en ingevoerd.
- OMtranet wordt toegankelijk gemaakt voor Politiekennisnet.
- De rechercheofficieren ontwikkelen alle kritische producten, laten deze valideren en vervolgens publiceren op OMtranet/Politiekennisnet.
- De beleidsregels, voorzien van een samenvatting en een nieuw voorblad, worden gepubliceerd op OMtranet/Politiekennisnet.
- Het gehele proces van totstandkoming van producten via afstemming tussen politie en OM, validatie naar distributie van de producten op OMtranet/Politiekennisnet, wordt in 2007 ingericht en in praktijk gebracht.

3.2 Tegenspraak

Doelstelling: Tegenspraak zowel binnen de politie als binnen het OM te borgen opdat belangrijke beslissingen tijdens de loop van het onderzoek ter discussie worden gesteld en worden getoetst. De basis van tegenspraak is een manier van werken, waarbinnen goede verslaglegging, een kritische houding of reflectie van betrokken medewerkers een normale gang van zaken is.

Stand van zaken

- Eind 2006 zijn de Instructie en protocollen tegenspraak (waarin organisatie van en werkwijze bij tegenspraak zijn vastgelegd), landelijk vastgesteld en gepubliceerd.
- De eigen verantwoordelijkheid voor een kritische opstelling ten opzichte van het werk staat voorop. Dit uitgangspunt is uitdrukkelijk in het programma besloten. Uit de audit blijkt dat alle parketten de tijd en de ruimte nemen voor een kritische opstelling. Ook zijn alle parketten ervan doordrongen dat, ondanks een kritische opstelling, er toch het gevaar kan zijn van tunnelvisie. Op alle parketten zijn gekwalificeerde officieren als tegenspreker aangewezen. De parketten hebben tegenspraak ingevoerd conform het protocol. Er bestaat geen onduidelijkheid over de zaken waarin de tegenspraak moet plaatsvinden. In de praktijk blijkt dat de parketten soms verschillende werkwijzen hanteren, met name op aspecten als de wijze van organisatie van de tegenspraak, de inzet van personeel, de momenten waarop tegenspraak plaatsvindt en het gebruik van het OM-journaal.

Praktijkillustratie

Sommige parketten zijn al ervaring aan het opdoen met tegenspraak in zaken waarin de onderzoeksfase weliswaar voorbij is, maar waarbij de constructie van de tenlastelegging en de presentatie ter zitting tot onderwerp van de tegenspraak zijn gemaakt. Een goed voorbeeld van hoe de OM-onderdelen pro-actief omgaan met de toepassing van tegenspraak betreft het Functioneel Parket. Hoewel het Functioneel Parket nagenoeg geen tegenspraakzaken kent in de verplichte categorie (tegenspraak is verplicht bij opzettelijke levensdelicten en zeer ernstige zedendelicten die – dat geldt voor beide – veel maatschappelijke beroering veroorzaken en een groot afbreukrisico kennen), heeft het zelf een aantal criteria ontwikkeld voor tegenspraak, om zo toch ervaring op te doen en een kwaliteitsimpuls te geven binnen het parket.

Planning 2007

Alle parketten zullen in 2007 meer ervaring opdoen met tegenspraak. Aan de hand van de uitwisseling van ervaringen wordt toegewerkt naar best practices, zodat de werkvorm gevonden wordt die het beste bij de organisatie past. Het gaat dan met name om het moment waarop tegenspraak moet worden verricht en op basis van welke documenten dat dient te gebeuren (zie ook het OM-journaal). Na de zomer zal op parketniveau de praktijk worden geëvalueerd.

3.3 OM-journaal

In het OM-journaal worden de overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de essentiële beslissingen van het OM in een strafzaak, vastgelegd, inclusief het verslag van tegenspraak indien tegenspraak heeft plaatsgevonden in het betreffende onderzoek. Bij de uitgewerkte maatregelen is een model voor het OM-journaal meegegeven met alle items die het journaal dient te bevatten.

Stand van zaken

- Alle parketten hebben op basis van het verstrekte format in het programma, het OM-journaal in gebruik genomen. Hoewel adequaat journaliseren in de hectiek van grote onderzoeken soms lastig wordt gevonden, constateren de officieren dat het een duidelijke meerwaarde heeft. Naast de verplichte categorie zaken wordt vaak ook in complexe zware zaken gejournaliseerd.
- In de wijze van implementatie hanteren de parketten een eigen aanpak. Soms zijn verschillen te zien rond aspecten als de mate van uitgebreidheid waarin het OM-journaal wordt ingevuld, de wijze van gebruik van het OM-journaal bij de tegenspraak en de beveiliging van de OM-journaals op het centrale schijfgedeelte van de netwerkserver van de parketten. Uit de feedback van de officieren blijkt dat het journaal in de huidige vorm nog niet optimaal is. Nog niet in alle gevallen kan de informatie in het journaal dienen als basis voor het leveren van tegenspraak.
- Het OM-journaal is nog niet voldoende ingebed in het proces van tegenspraak.

Praktijkillustratie

In het parket Zutphen is een applicatie ontwikkeld voor het OM-journaal. Het uitgangspunt bij de ontwikkeling was het gebruiksgemak: het vraagt discipline om stelselmatig een OM-journaal bij te houden, dat moet dan wel zo makkelijk mogelijk worden gemaakt. De applicatie is bovendien goed beveiligd. Het is een web-gebaseerde applicatie waardoor ook het werken op een dislocatie mogelijk is. Dat is praktisch omdat de afspraken die met politie worden gemaakt gelijk kunnen worden vastgelegd.

Planning 2007

Door het Parket-Generaal, in samenwerking met de rechercheofficieren en advocaten-generaal, wordt een applicatie voor het OM-journaal ontwikkeld dat voorziet in de hiervoor aangegeven eisen. De applicatie is gebaseerd op genoemde praktijkervaring in Zutphen.

3.4 Review

Doelstelling: in uitzonderlijke gevallen waarin het onderzoek is vastgelopen of dreigt vast te lopen, dan wel de bewijspositie in hoge mate problematisch is, vaststellen of alle mogelijke opsporingsrichtingen in voldoende mate zijn uitgezocht. Een dergelijke herbeoordeling wordt uitgevoerd door deskundigen van buiten het korps en het parket die het opsporingsonderzoek in de zaak hebben verricht.

Stand van zaken

- Eind 2006 zijn de Aanwijzing en het protocol review die zijn opgenomen in de uitgewerkte maatregelen, vastgesteld en gepubliceerd;
- Er is een verbinding gelegd tussen de procedure binnen het OM, waarin OM'ers worden aangewezen voor deelname aan een reviewteam, en de procedure bij de politie voor aanwijzing van politiemensen;
- Op landelijk niveau is een pool van OM-reviewers bekend en is de behandelende afdeling op het Parket Generaal aangewezen.
- Uit de auditgesprekken komt naar voren dat, hoewel de parketten review redelijk in zicht hebben, zij de protocollen nog niet hebben kunnen uitvoeren omdat zich nog geen zaken hebben voorgedaan waarin om een herbeoordeling van het onderzoek is gevraagd.

3.5 Team Grootschalig onderzoek

Doelstelling: In kritische onderzoeken als TGO-waardige delicten zodanig te werk gaan dat aan alle vastgestelde kwaliteitseisen zoals neergelegd in de "Raamregeling TGO" is voldaan.

Stand van zaken

- In alle parketten is de 'Raamregeling TGO' bekend. Beslissingen zoals de instelling van een TGO-team, de samenstelling van een TGO-team en monitoren van het verloop van het onderzoek worden, conform de raamregeling, door het OM en de politie gezamenlijk genomen.
- Op alle parketten zijn officieren aangewezen die uiterlijk in juli 2009 door opleiding en ervaring gekwalificeerd dienen te zijn voor het aansturen van TGO's.
- 84 TGO-officieren hebben de voor hen verplichte opleiding "Leidinggeven aan een grootschalig onderzoek" gevolgd.
- Vrijwel alle parketten melden dat de instelling van een TGO een flink beslag legt op de capaciteit van zowel de politie als van het OM. Dat dwingt tot een zorgvuldige toepassing van de criteria die in de uitgewerkte maatregelen zijn gesteld aan een TGO-waardig delict. Tevens wordt scherp bewaakt wanneer een TGO volgens de regels kan worden afgeschaald. Met name de kleinere parketten zoeken naar een goede manier om aan deze afwegingen vorm te geven.
- Vooruitlopend op de implementatieplanning, zijn enkele parketten al begonnen met de dubbele bezetting van officieren op TGO-zaken.

Planning 2007

In 2007 zullen nog eens 84 officieren van justitie de opleiding volgen.

3.6 Forensische opsporing

Doelstelling: betrokkenheid, kennis en expertise op gebied van het technisch sporenonderzoek versterken en de kwaliteit van de forensische opsporing bewaken.

Stand van zaken

- Er is een functieomschrijving FO-officier van justitie gemaakt.
- Alle regioparketten die te maken hebben met een FSO (Forensische Samenwerking in de Opsporing, een gemeenschappelijke front office van en voor de politie en NFI ten behoeve van de intake en begeleiding van werkzaamheden rond sporenonderzoek) in hun gebied, hebben een FO-officier van

justitie aangesteld. Het is hun taak toe te zien op het werk van de forensische recherche en er voor zorg te dragen dat binnen de kaders van rechtmatigheid en doelmatigheid wordt gewerkt.

- Op landelijk niveau is de taak van de Landelijk Forensisch Officier herzien. Deze officier fungeert als liaison tussen het OM en het NFI, zorgt voor afstemming van de juridische kwaliteit en zorgt voor verbinding tussen de werelden van de forensisch-technische en van de juridische wetenschappen door een vakmatige verbinding tussen de forensische expertise en de expertise van opsporing en vervolging.
- Om belangenverstremming te voorkomen, is de landelijk forensisch officier niet geplaatst bij het NFI maar bij het arrondissementsparket in Den Haag.

Praktijkillustratie

In een grote zaak in het arrondissement Breda is positieve ervaring opgedaan met het nieuwe FSO in Den Bosch. De expert van het NFI was snel ingeschakeld en stelde zich heel actief op en kwam zelf met suggesties voor de te nemen stappen. Er werden tevens goede afspraken gemaakt over de termijnen van aanlevering van de rapportages. De samenwerking tussen de drie partijen is heel goed verlopen.

Planning 2007

Afhankelijk van de toekenning van de daarvoor benodigde middelen, zullen in 2007 alle parketten beschikken over een FO-officier van justitie. De opleiding van de FO-officiëren wordt in 2007 gerealiseerd. De landelijk forensische officier van justitie zal, samen met de forensisch officieren in de parketten, het project 'Duidelijk rapporteren' van het NFI toetsen.

De landelijk forensisch officier van justitie zal, samen met de forensisch officieren in de parketten, inhoud geven aan de vakmatige verbinding tussen de forensische expertise en de expertise van opsporing en vervolging.

3.7 Auditieve en audiovisuele registratie

Doelstelling: met behulp van auditieve/audiovisuele registratie de toetsbaarheid van de verhoren in een latere fase van het strafproces, mogelijk te maken.

Audiovisuele registratie is met name van belang als er sprake is van omstandigheden die gelegen zijn in de kwetsbaarheid van de verhoorde persoon of in de aard van het verhoor.

Stand van zaken

De Aanwijzing AVR is in januari 2007 vastgesteld door de Minister maar is nog niet in werking getreden. De Aanwijzing kan pas in werking treden indien de verhoorkamers zijn ingericht met auditieve apparatuur. De rechercheofficiëren houden samen met de politie zicht op de toepassing van de (sinds oktober 2006) verplichte categorie audiovisueel. Dit betreft – in aanvulling op de Aanwijzing Seksueel Misbruik – de verhoren van personen onder de 16 jaar of van verstandelijk gehandicapten indien sprake is van een misdrijf:

- strafbaar gesteld in het WvSr en de strafbedreiging 12 jaar of meer bedraagt;
- de strafbaarheid minder bedraagt dan 12 jaar, maar een dode te betreuren is of sprake is van zwaar lichamelijk letsel;
- het gaat om een zedendelict met een strafbedreiging van 8 jaar of meer of om seksueel misbruik in een afhankelijkheidsrelatie.

Bij bovengenoemde misdrijven worden verhoren ook audiovisueel geregistreerd indien bijzondere verhoormethoden worden ingezet. De capaciteit van adequaat ingerichte verhooruimtes is nog niet in alle politieregio's toereikend.

Praktijkillustratie

Er is nauw contact tussen de parketten en de politieregio's over de invoering van de auditieve en audiovisuele registratie. Een goed voorbeeld is de inbedding van de auditieve en audiovisuele registratie in de Noordelijke Recherche Eenheid (NRE) in samenwerking met de drie noordelijke parketten.

Planning 2007

Afhankelijk van de realisatie van de verhoorkamers door de politie, zal het OM toezien op de inwerkingtreding van de Aanwijzing auditieve en audiovisuele registratie.

3.8 Opleiding

Doelstelling: Het vergroten van de kennis en expertise van de TGO-officieren, van de FO-officieren en van de desbetreffende parketsecretarissen.

Stand van zaken

- Op alle parketten zijn officieren aangewezen die uiterlijk in juli 2009 door opleiding en ervaring gekwalificeerd dienen te zijn voor het aansturen van TGO's.
- Opleiding van de FO-officieren in de regioparketten wordt in 2007 afgerond.
- Elk parket beschikt over een Kwaliteitsofficier die wordt ingezet bij tegenspraak en die tevens de opleiding van officieren en de ontwikkeling van de professionele standaard in de parketten begeleidt.
- De SSR (het opleidingsinstituut van de rechterlijke organisatie), heeft een verplicht basiscurriculum van vijf cursussen ontwikkeld voor TGO-officieren.
- Eveneens zijn er verplichte basis-, verdiepings- en mastercurricula ontwikkeld voor de FO-officieren, waarmee wordt aangesloten bij het binnen het OM ontwikkelde vignetten- en certificeringssysteem.
- De opleidingen voor TGO-officier en voor FO-officier zijn in gang gezet en deels ook al uitgevoerd.
- Door de SSR is tevens een cursus Tegenspraak ontwikkeld.
- Over het algemeen worden de cursussen positief gewaardeerd. De toegevoegde waarde van de cursussen zit ook in de interactie tussen ervaren officieren van justitie: tijdens de cursus kunnen volop praktijkervaringen worden uitgewisseld.

Praktijkillustratie

Eén van de nieuw ontwikkelde cursussen is de cursus 'Wie wat vindt heeft niet goed gezocht'. In deze cursus worden de officieren geconfronteerd met het gevaar van tunnelvisie en worden instrumenten aangereikt waarmee zij de tunnelvisie kunnen herkennen. Inmiddels hebben 92 officieren aan deze cursus deelgenomen.

Planning 2007

Het in 2006 in gang gezette aanbod van nieuwe cursussen wordt ook in 2007 voortgezet. De bovengenoemde opleidingen sluiten aan en worden opgenomen in het binnen het OM separaat ontwikkelde vignetten- en certificeringssysteem.

3.9 Auditing en borging

Doelstelling: de uitgewerkte maatregelen moeten in de organisatie worden geborgd. Alle gestelde eisen zijn minimumeisen waaraan de organisaties van politie en OM moeten voldoen.

Stand van zaken

- Op basis van het rapport met de uitgewerkte maatregelen is eind 2006 een normenkader ontwikkeld ten behoeve van de uitvoering van een implementatieaudit. Dit normenkader is aan de parketten vooraf verstrekt als een hulpmiddel voor een goede implementatie.
- De eerste implementatieaudit is in de maanden januari t/m maart 2007 uitgevoerd. Met behulp van deze audit is getoetst of de maatregelen aantoonbaar zijn ingevoerd.
- Als onderdeel van de implementatieaudit is een visitatieronde ingebouwd: waar de auditvragen zich richten op de invoering van de verplichte maatregelen, is tijdens het visitatiegedeelte ruimte gepland om te praten over de beleving van de parketten bij het versterkingsprogramma, best practices en eventuele knelpunten bij de invoering.
- De auditteams zijn eind 2006 ingericht en hebben een opleiding gevolgd waarin zowel audittechniek als de achtergrond en inhoud van het programma aan bod zijn gekomen.
- Aan de uitvoering van de audits hebben rechercheofficieren deelgenomen. De deelname van de rechercheofficieren aan de auditteams heeft veel enthousiasme veroorzaakt. Met name het zien van ontwikkelingen in andere parketten is stimulerend geweest; men heeft volop ideeën opgedaan voor de eigen organisatie. Dit heeft er toe geleid dat een groot aantal rechercheofficieren de wens heeft geuit bij de volgende audit eind 2007/begin 2008 wederom deel te willen nemen.
- Het Versterkingsprogramma is verankerd in de planning- en controlcyclus van het OM. De gebieds-PG's hebben in hun ronde langs de parketten een presentatie van de lokale rechercheofficieren gekregen waarin de laatste stand van zaken werd weergegeven. Deze informatie diende weer als basis input voor de audit die daar achteraan gepland was.

Planning

- De auditresultaten worden teruggekoppeld aan de parketten en de aanbevelingen worden ten uitvoer gebracht, waar nodig door de centrale projectgroep ondersteund.
- Eind 2007/begin 2008 wordt opnieuw de audit uitgevoerd.

3.10 Aanwending toegekende middelen 2006/2007

In het voorjaar van 2006 is begonnen met het grootschalig aantrekken van officieren van justitie en parketsecretarissen. Er is destijds een landelijk projectbureau ingericht voor de werving en selectie in het kader van het versterkingsprogramma. In september 2006 zijn 36 nieuw aangetrokken officieren van justitie bij de parketten geplaatst. Eveneens in 2006 is geïnvesteerd in de ontwikkeling van opleidingen. Dit leidt tot het volgende beeld:

Aan 19 parketten zijn 26 fte officieren en parketsecretarissen toegewezen t.b.v. het leidinggeven aan TGO-onderzoeken en de ondersteuning van de TGO-officieren	4,3 miljoen
Aan 13 parketten zijn 10 fte FO-officieren en parketsecretarissen toegewezen	2,2 miljoen
Op alle 21 parketten hebben de recherche-officieren een beleidsmedewerker ter ondersteuning aangetrokken	1,5 miljoen

Ten behoeve van tegenspraak en review hebben 21 parketten 0,5 fte officier 1 ^e klasse toegewezen gekregen, zogenaamde kwaliteitsofficieren	1,3 miljoen
5 ressortsparketten hebben een AG toegewezen gekregen i.v.m. tegenspraak	0,6 miljoen
Ontwikkeling centrale TGO/FO-opleiding	0,5 miljoen
Totaal	10,4 miljoen

Alle personele bedragen zijn inclusief 15% materiële kosten.

4 Versterking professionele standaard

Voor de implementatie van het versterkingsprogramma volgt het OM een tweesporenbeleid. De te implementeren maatregelen liggen vooral op het terrein van de deskundigheidsbevordering van officieren, het verbeteren van werkprocessen en producten en het organiseren van een kritische toets en controle op onderzoeken. Daarnaast grijpt het OM het rapport van de commissie Posthumus en het versterkingsprogramma aan om te komen tot kwaliteitsverbetering en versterking van de professionele standaard binnen het OM.

Daarin wil het OM verder gaan dan wat het rapport Versterking opsporing en vervolging beschrijft als een "cultuur waarin permanente professionalisering, vakmanschap, (zelf)reflectie, samenwerking met en transparantie tussen de ketenpartners vanzelfsprekend zijn". De officieren van justitie in de parketten hebben ook zelf aangegeven met elkaar in gesprek te willen blijven over de inhoud van het vak. Enerzijds wil men lokaal zelf invulling geven aan de doorontwikkeling van de professionele standaard. Anderzijds willen de parketten graag van elkaar leren door ervaringen uit te wisselen.

Eind 2006 heeft het College van procureurs-generaal daarom besloten dat er ook een tweede spoor binnen het versterkingsprogramma moest komen, waarin aandacht is voor de professionele standaard van de officieren van justitie. De versterking van de professionele standaard maakt als tweede spoor onderdeel uit van het overkoepelende versterkingsprogramma. Het wordt begeleid door de programmacoördinator, die daarin wordt ondersteund door een projectsecretaris. Uitgangspunt is dat de behoeften van de professionals in de onderdelen leidraad zijn voor verdere uitwerking in de komende twee jaar.

De doelstellingen zijn:

- te komen tot een professionele werkwijze, waarin de uitgangspunten en de maatregelen van het versterkingsprogramma niet alleen op papier, maar ook in de praktijk van alledag tot uitdrukking komen;
- bevorderen, steunen en versterken van lokale, interessante ideeën en initiatieven die gericht zijn op versterking van het professionele handelen.

Tijdens de OM-conferentie van hoofdofficieren in december 2006 is het onderwerp inhoudelijk besproken. De programmacoördinator heeft vrijwel alle parketten bezocht om de initiatieven die reeds ontwikkeld of in gang gezet waren in kaart te brengen. Vervolgens zijn in maart 2007 drie regiobijeenkomsten georganiseerd met alle hoofdofficieren in Noord-, Midden- en Zuid-Nederland om de thema's op het vlak van de professionele standaard nader te verkennen.

Per regio is een structuur ingericht van officieren van de verschillende parketten die binnen hun eigen regio de doorontwikkeling van de professionele standaard ter hand zullen nemen. De opdracht die aan de regio's is meegegeven, is te komen tot concrete activiteiten die zodanig zijn vormgegeven dat ze door andere parketten kunnen worden overgenomen.

De thema's waarmee gestart wordt variëren van 'het requisitoir' tot 'aandacht voor de professional op het gebied van secundaire traumatisering'.

Nadrukkelijk is door het OM gekozen voor een benadering van 'voor en door officieren'. Daarbij is uitgegaan van het uitgangspunt dat de versterking van de professionele standaard niet instrumenteel benaderd moet worden en een directe verbinding moet hebben met het dagelijkse werk van de juridische professionals. Het programma

moet binnen de OM-organisatie een proces op gang brengen dat aandacht voor de professionele standaard tot een vanzelfsprekendheid maakt.

In de ontwikkeling van de professionele standaard wil het OM op termijn ook best practices van buiten de Nederlandse grenzen betrekken. Te denken valt aan de trainingsprogramma's voor officieren van justitie in andere Europese landen en de Verenigde Staten.

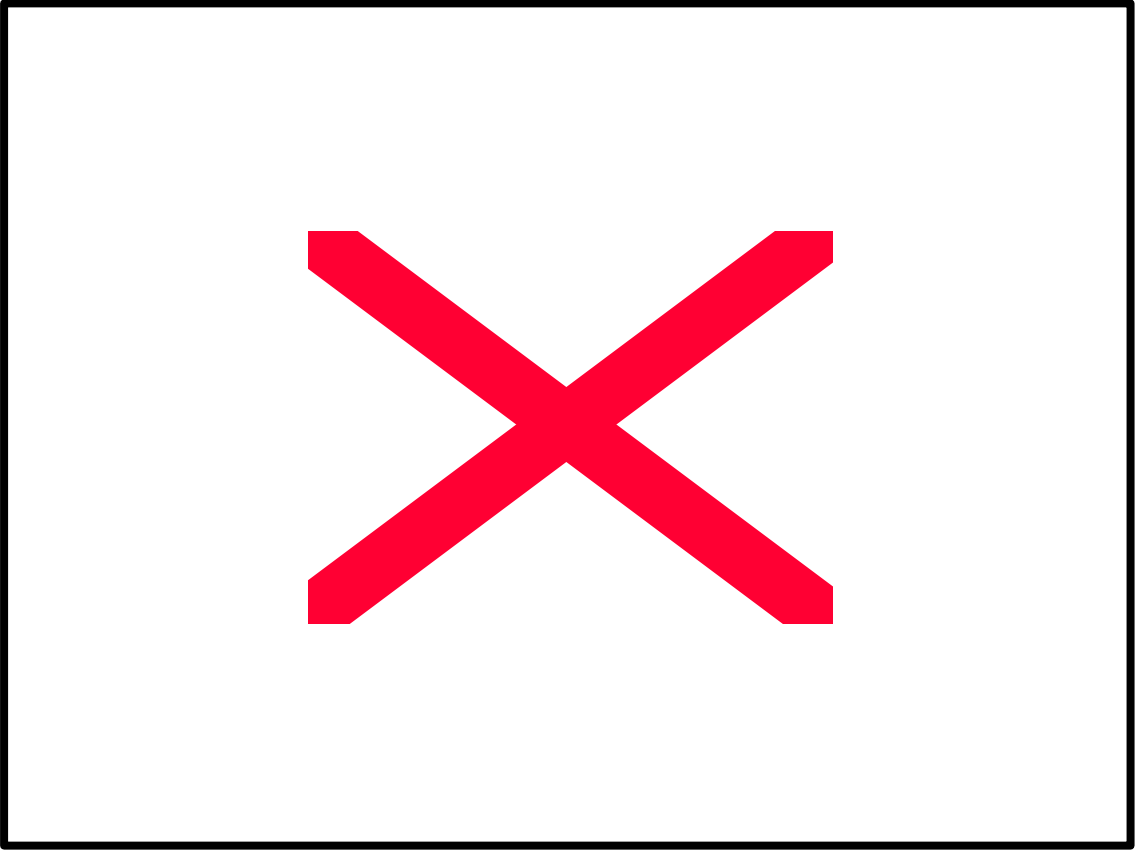
5 Programmastructuur OM

Het programma VOV beoogt de versterking van de brede professionaliteit van het OM en de rol en verantwoordelijkheid van de officier van justitie. De ontwikkeling van standaarden en procedures is een uiting van verdergaande professionalisering van de organisatie. Om deze ambities te realiseren heeft het OM bewust gekozen voor lokale implementatie van het versterkingsprogramma, met nadrukkelijk behoud van de lijnverantwoordelijkheden in het parket. De rechercheofficier en de parketleiding zijn primair verantwoordelijk voor de implementatie van de maatregelen in hun organisatie, waarbij de sturing is belegd in de reguliere planning- en controlcyclus. In de planningsronde van eind 2006 stond het versterkingsprogramma op de agenda en hebben de rechercheofficiëren een presentatie gegeven aan de PG's over de vorderingen in hun parket. Deze informatie diende als input voor de geplande audit begin 2007.

Op landelijk niveau bewaakt de projectgroep Versterkingsprogramma van het Parket-Generaal de voortgang van de implementatie in de parketten nauwlettend. De projectgroep wordt aangestuurd door de programmacoördinator, ondersteund door een programmasecretaris, en bestaat uit medewerkers van de afdelingen Besturen en Beheersen, Handhavingsbeleid en Communicatie. De projectgroep houdt zicht op de lokale implementatieactiviteiten door intensieve afstemming met het landelijke overleg van rechercheofficiëren. Waar nodig faciliteert de projectgroep wensen uit de parketten, zoals de uitrol van een landelijke applicatie voor het OM-journaal.

De projectgroep rapporteert aan de stuurgroep. De stuurgroep bestaat uit drie hoofdofficiëren die de parketten in de regio's Noord-, Midden- en Zuid-Nederland vertegenwoordigen en procureur-generaal mr. Bolhaar.

De projectgroep overlegt voorts, samen met vertegenwoordigers van politie en NFI, regelmatig met het Departement over de voortgang van het programma. Het OM wordt in de departementale regiegroep vertegenwoordigd door de procureur-generaal en neemt verder deel aan de departementale projectgroep en de departementale werkgroep Voortgangsrapportage.

6 Tot slot

Met het versterkingsprogramma is een stevige basis gelegd om het vertrouwen in OM, politie en NFI te herstellen en de versterking van de kwaliteit en professionaliteit en een zichtbaar transparante en integere werkwijze te realiseren. Met recht kan worden gesproken van 'de verworvenheden van het versterkingsprogramma'.

De rest van het jaar 2007 zal worden benut om alle beschreven onderwerpen zorgvuldig in te voeren. Een vervolgaudit wordt gepland, zodat wij u in het voorjaar van 2008 wederom over de voortgang kunnen informeren.